

آیین نامه اعطای مجوز و فعالیت کارگزار
(در قالب شخصیت حقوقی)
(مصوب جلسه ۱۳۸۳/۰۹/۱۶ شورای عالی بورس)

تعاریف

ماده ۱: اصطلاحات به کار رفته در این آیین نامه به شرح زیر است:

سازمان: منظور سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران است.

کارگزار: موسسه‌ای (شرکتی) است که با مجوز «سازمان» به نمایندگی از طرف اشخاص و یا به حساب خود حسب مورد، و براساس قوانین و مقررات مربوط، به دادوستد اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس و سایر خدمات کارگزاری می‌پردازد.

متقاضی: منظور متقاضی دریافت مجوز کارگزاری است.

بازارگردانی: فعالیتی است که با هدف کاهش دامنه نوسانات قیمت اوراق بهادار و تامین نقد شوندگی آن با مجوز «سازمان» توسط «کارگزار» انجام می‌شود.

حساب تضمین بورس: حساب ویژه‌ای است که به منظور ایفای تعهدات «کارگزاران»، ناشی از فعالیت کارگزاری با هدف حمایت از سرمایه‌گذاران، افتتاح می‌شود.

شعبه: واحدی از کارگزاری است که از آن محل به ارائه خدمات به سرمایه‌گذاران می‌پردازد، و در شهری واقع شده است که «سازمان» در آن شهر تالار دارد. تالارهای اختصاصی «کارگزار» نیز شعبه تلقی می‌شود.

نماینده‌گی: واحدی از کارگزاری است که از آن محل به ارائه خدمات به سرمایه‌گذاران می‌پردازد، و در شهری واقع شده است که «سازمان» در آن شهر تالار ندارد. تالارهای اختصاصی «کارگزار» که در آن‌ها معامله انجام نمی‌شود، و سفارش‌های دریافتی از آن شهر برای «شعبه» ارسال می‌شود، نیز «نماینده‌گی» تلقی می‌شود.

حق عضویت: مبلغی است که بابت فعالیت کارگزاران در بورس به عنوان عضو «سازمان» دریافت می‌شود. میزان حق عضویت در ابتدای هر سال توسط هیات مدیره «سازمان» تعیین می‌گردد.

هزینه استفاده از تسهیلات و خدمات: کارمزدی است که توسط «کارگزاران» و در ازای دریافت خدمات و تسهیلات از «سازمان» برای انجام معاملات اوراق بهادار به «سازمان» پرداخت می‌شود.

خدمات کارگزاری

ماده ۲*: «کارگزار» می‌تواند عملیات زیر را انجام دهد:

الف) سرمایه‌گذاری و خدمات کارگزاری:

خرید و فروش اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار به نمایندگی از طرف اشخاص و یا به حساب خود

پذیره‌نویسی اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس

اداره امور سرمایه‌گذاری‌ها به نمایندگی از طرف اشخاص

«بازارگردانی» اوراق بهادار

ب) خدمات مالی:

ارایه مشاوره و راهنمایی به شرکت‌ها به منظور نحوه عرضه سهام آن‌ها برای فروش در بورس اوراق بهادار
راهنمایی شرکت‌ها در مورد طرق افزایش سرمایه و نحوه عرضه سهام و سایر اوراق بهادار برای فروش در بورس
اوراق بهادار

انجام بررسی‌های مالی، اقتصادی، سرمایه‌گذاری، ارایه خدمات و نظرات مشورتی به سرمایه‌گذاران

ج) تامین مالی:

اخذ تسهیلات اعتباری از بانک‌ها و اشخاص

تبصره ۱: ارایه خدمات موضوع این ماده طبق آیین‌نامه‌ای جداگانه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای بورس
می‌رسد.

تبصره ۲: ارایه هر یک از خدمات فوق، علاوه بر دادوستد اوراق بهادار پذیرفته شده، توسط «کارگزار» منوط به
کسب مجوز جداگانه از «سازمان» است.

ماده ۳*: «کارگزار» با موافقت «سازمان» می‌تواند برای انجام فعالیت‌های موضوع ماده ۲، به ایجاد «شعبه» و
«نماینده‌گی» اقدام نماید. مسوولیت فعالیت «شعبه» و «نماینده‌گی» با «کارگزار» خواهد بود. دستورالعمل مربوط به
تصویب هیات مدیره «سازمان» خواهد رسید.

گزارش‌دهی

ماده ۴: «کارگزار» موظف است اطلاعات زیر را به «سازمان» ارایه دهد.

الف- گزارش‌ها و صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده شرکت، حداکثر سه ماه پس از پایان سال مالی

ب- خلاصه صورت حساب سالانه فعالیت‌های کارگزاری با تایید حسابرس معتمد بورس، حداکثر دوماه پس از پایان سال مالی

ج- هرگونه تغییر در شرایط اعلام شده به «سازمان» به منظور دریافت مجوز

د- سایر مدارک و اطلاعات مورد درخواست «سازمان» و کلیه گزارش‌های مذکور در آیین‌نامه‌های مصوب در چارچوب قوانین و مقررات مربوط

ماده ۵: «کارگزار» مکلف است دفاتر و اسناد و مدارک مربوط به معاملات خود را به نحوی که قابل ارایه باشد حداقل به مدت ۳ سال پس از انجام معامله، برای عرضه به «سازمان» نگهداری نماید.

ماده ۶: «سازمان» می‌تواند هر زمان که مقتضی بداند راساً و یا توسط حسابرسان معتمد بورس اسناد و مدارک «کارگزار» را برای بررسی و تطبیق عملکرد وی با قوانین و مقررات و همچنین حفظ حداقل شرایط مجوز «کارگزاری» مورد بازرسی قرار دهد. «کارگزار» مکلف به در اختیار قراردادن اطلاعات و مدارک مورد درخواست «سازمان» است.

شرایط اعطای مجوز و تداوم فعالیت «کارگزار»

ماده ۷*: «متقاضی» تقاضای خود را کتباً طبق نمونه‌های تعیین شده، همراه با مدارک مورد نیاز که توسط هیات مدیره «سازمان» تعیین می‌شود، به عنوان دبیرکل «سازمان» ارسال خواهد نمود.

ماده ۸*: «متقاضی» بایستی دارای هیات مدیره‌ای با حداقل ۵ عضو باشد. اعضای هیات مدیره باید دارای تحصیلات کارشناسی یا بالاتر باشند. حداقل ۲ نفر از اعضای هیات مدیره باید دارای تحصیلات در رشته‌های مالی، حسابداری، اقتصادی، بازرگانی و مدیریت باشند. اعضای هیات مدیره «متقاضی»، باید دارای حداقل پنج سال سابقه مدیریت عمومی یا هفت سال سابقه کار در شرکت‌ها و موسسات مالی، سرمایه‌گذاری، اعتباری و یا موسسات حسابرسی و خدمات سرمایه‌گذاری باشند. اعضای هیات مدیره «کارگزار» با رعایت حسن شهرت و اخلاق حرفه‌ای در رشته تجربی خود باشند، و پیشینه کیفری موثر نداشته باشند.

تبصره: «کارگزار» باید علاوه بر مدیرعامل، حداقل یک عضو هیات مدیره موظف داشته باشد.

ماده ۹*: در صورتی که هیچ‌یک از اعضای هیات مدیره دارای «گواهی‌نامه مدیریت ارشد بازار سرمایه» نباشند، ضروری است مدیرعامل خارج از هیات مدیره و از میان دارندگان گواهی‌نامه مذکور انتخاب شود.

تبصره: هیات مدیره «سازمان» می‌تواند تا فراهم شدن شرایط اجرای این مصوبه و حداکثر تا پایان سال

۱۳۸۴، با شروع فعالیت «کارگزاری» که مدیرعامل معرفی شده آن‌ها دارای گواهی‌نامه نمی‌باشند، در صورت

معرفی حداقل یک نفر نماینده به «سازمان» که واجد شرایط ماده ۱۲ قانون تاسیس بورس باشند، موافقت نماید.

ماده ۱۰: حداقل سرمایه موردنیاز برای دریافت مجوز کارگزاری ۵ میلیارد ریال است.

تبصره: حداقل سرمایه لازم برای «کارگزاری» که در استان تهران فعالیت نمی‌نمایند یک میلیارد ریال است.
ماده ۱۱: «متقاضی» فعالیت در استان تهران مکلف است هم‌زمان حداقل ۲ شعبه در سایر استان‌های کشور دایر نماید.

ماده ۱۲: حجم معاملات و مجموع تعهدات «کارگزار» ناشی از انجام معاملات همواره باید متناسب با سرمایه پرداخت شده «کارگزار» بر طبق آیین‌نامه مربوط باشد.

ماده ۱۳: جمع تعهدات «کارگزار» برای تسویه در هر زمان نباید بیش از مبلغی باشد که از طریق «حساب تضمین بورس» پوشش داده شده است.

ماده ۱۴: «کارگزار» باید برای جبران خسارتی که ممکن است از عملیات وی متوجه طرفین معامله شود، افزون بر سپردن تضمین مقرر در ماده ۱۳ قانون تاسیس بورس نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، نسبت به واریز سهم‌الشرکه خود به «حساب تضمین بورس» اقدام نماید.

تبصره: «سازمان» موظف است حداکثر ظرف مدت ۳ ماه از تصویب این آیین‌نامه، با تهیه دستورالعمل اجرایی، «حساب تضمین بورس» را عملیاتی کند.

ماده ۱۵: اعضای هیات مدیره بورس، پس از رسیدگی، در مورد رد یا قبول تقاضا، رای مخفی می‌دهند و تصمیم های هیات مدیره با اکثریت آرای دو سوم از اعضایی که در جلسه رسمی حاضر بوده و رای داده‌اند، معتبر است.

ماده ۱۶: پس از تایید صلاحیت و واجد شرایط بودن «متقاضی» و رییس هیات مدیره و یا مدیرعامل آن توسط بانک مرکزی، مجوز کارگزاری از طریق «هیات مدیره بورس» صادر می‌گردد. پس از آن ثبت شرکت کارگزاری انجام می‌گیرد.

تبصره: تاییدیه مورد نظر حداکثر ظرف مدت یک ماه از سوی بانک مرکزی ارایه می‌شود.

ماده ۱۷: تصمیم‌های هیات مدیره بورس در مورد قبول یا رد تقاضای کارگزاری توسط دبیرکل سازمان به «متقاضی» ابلاغ خواهد شد و در صورت رد تقاضا، «متقاضی» می‌تواند ظرف یک ماه به شورای بورس شکایت کند. شورای بورس موضوع را مورد رسیدگی قرار داده و اعلام نظر خواهد کرد. رای شورای بورس قطعی است. «متقاضی» نمی‌تواند قبل از گذشت یک سال تمام از تاریخ رد قطعی تقاضای خود، دوباره تقاضای کارگزاری نماید.

ماده ۱۸*: هر «متقاضی» که عضویت او به تصویب «هیات مدیره» رسیده است، باید ظرف ۱۴ روز از تاریخ اعلام پذیرفته شدن، مبلغی را به عنوان ورودیه که توسط «هیات مدیره» تعیین شده است، تماماً پرداخت نماید. وجوهی که به عنوان ورودیه دریافت می‌شود، قابل استرداد نیست.

ماده ۱۹: کلیه کارکنان «کارگزار» که برای انجام دادوستد با سیستم معاملاتی کار می‌کنند باید حداقل دارای «گواهی‌نامه اصول مقدماتی کارگزاری» باشند.

ماده ۲۰*: «کارگزار» مکلف است فضای مناسب اداری، تجهیزات و نرم‌افزارهای مورد نیاز را به تشخیص «سازمان» تامین کند.

ماده ۲۱*: «کارگزار» مکلف است سالانه مبلغی تحت عنوان «حق عضویت» و «حق استفاده از تسهیلات و خدمات» را که توسط «هیات مدیره» تعیین می‌شود، به «سازمان» پرداخت نماید.

ماده ۲۲: هر شخص حقیقی یا حقوقی که سهامدار یا عضو هیات مدیره یکی از شرکت‌های سهامی خاص باشد، در هیچ شرکت سهامی عام یا خاص کارگزاری دیگری نمی‌تواند سهامدار باشد.

ماده ۲۳: هر شخص حقیقی یا حقوقی که در یک «کارگزار» سهامی عام بیش از ۱۰٪ سهام دارد، نمی‌تواند در سایر شرکت‌های «کارگزار» سهامی عام بیش از یک درصد سهامدار باشد.

تبصره: مدیرعامل، قائم‌مقام و معاونین وی مجاز نیستند در بیش از یک شرکت کارگزاری فعالیت مدیریتی داشته باشند.

ماده ۲۴*: «متقاضی» مکلف است پس از دریافت مجوز در مدت حداکثر ۴ ماه فعالیت خود را شروع نماید. در غیر این صورت، مجوز وی لغو می‌شود.

تبصره ۱: اشخاص حقیقی که به اخذ گواهی‌نامه‌های «اصول مقدماتی کارگزاری»، «تحلیل‌گری در بازار سرمایه» و «مدیریت ارشد بازار سرمایه» نایل می‌شوند، در صورتی که به‌طور مستمر به مدت ۱ سال و یا غیرمستمر به مدت ۲ سال نزد «کارگزاری» فعالیت تمام‌وقت نداشته باشند، گواهی‌نامه آنان لغو شده و به مرحله قبل از اخذ آخرین گواهی تنزل می‌یابند.

تبصره ۲: «کارگزار» ملزم به رعایت کلیه قوانین و مقررات و بخشنامه‌های مربوطه خواهد بود.

تعلیق و لغو مجوز

ماده ۲۵*: در صورتی که «کارگزار» هر یک از شرایط اولیه اعطای مجوز را براساس گزارش «سازمان» از دست بدهد، هیات مدیره «سازمان» برای کسب شرایط مزبور، حداکثر یک ماه مهلت منظور می‌نماید. در صورت عدم تحقق شرایط، هیات مدیره «سازمان» براساس اختیارات قانونی خود تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد نمود.

ماده ۲۶: «کارگزار» نمی‌تواند بدون کسب موافقت «سازمان» فعالیت خود را متوقف نماید. در غیراین صورت، براساس آیین‌نامه مربوطه، با «کارگزار» متخلف رفتار خواهد شد.

ماده ۲۷: در صورت درخواست «کارگزار» برای لغو مجوز، «سازمان» حداکثر در مدت ۱۴ روز کاری به این درخواست رسیدگی خواهد کرد و تا زمان اعلام نظر «سازمان»، نماد معاملاتی «کارگزار» متوقف خواهد بود، در صورت موافقت با لغو مجوز «کارگزار» ملزم است در اسرع وقت نسبت به تسویه بدهی‌ها و انجام تعهدات خود اقدام کند.

تبصره: «سازمان» مکلف است مراتب لغو مجوز را به نحو مناسب به اطلاع بازار برساند و نظارت لازم را بر انجام تسویه و ایفای تعهدات «کارگزار» نسبت به مشتریان خود اعمال نماید.

سایر موارد

ماده ۲۸: «کارگزاری» که پیش از تصویب این آیین‌نامه مجوز کارگزاری را از «سازمان» دریافت کرده‌اند، مکلف اند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه پس از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، شرایط سرمایه خود را با مفاد ماده ۱۰ این آیین‌نامه تطبیق دهند.

تبصره: احراز صلاحیت کارکنان «کارگزاران» موضوع این ماده و انطباق مدارک آنان با گواهی‌نامه‌های جدید بر عهده «سازمان» است.

ماده ۲۹: دستورالعمل‌های اجرایی این آیین‌نامه با تصویب هیات مدیره «سازمان» می‌ر

*** موادی که با ستاره مشخص گردیده‌اند براساس دستورالعمل صدور مجوز تاسیس و فعالیت کارگزاری در بورس مصوب ۱۳۸۶/۰۶/۳۱ هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار ملغی شده‌اند.**

